

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"12" "09" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050810 "Turizm işinin təşkili" A,B

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: S/f "Turizm infrastrukturunu" (Kafedranın 12.09.2025-ci il 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

Fənnin kodu: IPFS-B02

Tədris ili: II (2025-2026). Semestr: III

Tədris yükü cəmi: Ümumi: 180 saat. Auditoriya yükü 60 saat- (30 s. mühazirə, 30 s. məşğələ)

Təhsil alma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan

AKTS üzrə kredit: 6

II. Müəllim haqqında məlumat:

Fənni tədris edən müəllimin adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: *Hacızadə İlkanə Nəsim qızı, müəllim*

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: II-IV günlər: saat 10⁰⁰-12⁰⁰

E-mail ünvanı: *ilkanahacizade@mail.ru*

Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodiki materiallar:

Əsas

1. Məmmədov C.A., Sultanova H.B., Rəhimov S.H., "Beynəlxalq turizm coğrafiyası" Dərslik. Bakı.
2. Ə.Q. Əlirzayev "Turizmin iqtisadiyyatı və idarəedilməsi" Dərslik. Bakı.
3. B. Bilalov "Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsi". Bakı, 2006

Əlavə

1. Ю. Балабанов А.И., Балабанов И.Т. Экономика туризма: Учебное пособие.- М.: Нолидж, 2001.
2. Бикташева Д.Л., Гиевая Л.П., Жданова Т.С. Менеджмент в туризме: Учеб. пособие М.: Альфа-М, ИНФРА-М, 2007.- 272 с.
3. Биржаков М.Б. Введение в туризм.- Издание 9-е, переработанное и дополненное. СПб.: «Издательский дом Герда», 2008.- 576 с.
4. Веткин, В.А. Технология создания туристского продукта/ В.А. Веткин.- М.: Гросс Медиа: РОСБУХ, 2008.- 200 с.

III. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən "Turizmə giriş" və "Dayanıqlı turizm" fənlərinin tədris olunması zəruridir.

IV. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta "Menecmentin əsasları" və "Destinasiyaların idarə edilməsi" fənlərinin tədris olunması zəruridir.

V. Fənnin təsviri: Sosial, iqtisadi, siyasi, ekoloji funksiyaları yetinə yetirən turizm insanların tələbatını ödəməklə bərabər eyni zamanda çox güclü sahibkarlıq mexanizmi kimi çıxış edir. Turizm infrastrukturunu ehtibarlı ilə insanların, istehsalçıların, bütövlükdə cəmiyyətin tələbatını ödənilməsinə yönəlmiş sosial-etik konsepsiyasının həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Bu baxımdan turizmin inkişafında turizmin infrastrukturunun rolu mühüm əhəmiyyət daşıyır. Turizmin infrastrukturunu quruluş baxımından turizm sənayesinin idarə edilməsinin prinsiplərindən ibarətdir. Fənnin tədrisində əsas məqsəd turizmin infrastrukturunun öyrənilməsi istiqamətində yüksək ixtisaslı kadrları hazırlamaq və turizm sənayesinin inkişafında infrastrukturun rolunu və inkişaf perspektivlərini aşılamaqdan ibarətdir.

VI. Kursun nəticələri: "Turizmin infrastrukturunu" fənninin öyrənilməsi nəticəsində tələbə bilməlidir: müasir şəraitdə turizm infrastrukturunun mahiyyətini və yerinə yetirdiyi funksiyaları; turizm infrastrukturunun formalaşması xüsusiyyətlərini; turizm infrastrukturunun tərkib elementlərini, onların vəzifə və funksiyalarını; hər bir infrastruktur elementinin fəaliyyət mexanizmini; turizm infrastrukturunun subyektləri arasında qarşılıqlı fəaliyyətin xüsusiyyətlərini; fəaliyyət göstərən infrastruktur obyektlərinin fəaliyyətini tənzimləyən normativ hüquqi bazanı.

VII. Davamiyyətə qoyulan tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbənin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir: 50 bal semestr dövründə (o cümlədən 20 bal məşğələ dərslərində fəaliyyətə, 30 bal isə kollektivumun nəticələrinə görə verilir), 50 bal isə imtahanda (hər bir bilet 5 sualdan ibarət olmaqla **10 balla** qiymətləndirilir) toplayır. Seminar ərzində minimum 2 dəfə kollektivum keçiriləcəkdir. Tələbə kollektivumda iştirak etmədikdə jurnalda **0 (sıfır) bal** qeyd olunur.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı **17 bal**dan az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan gösrəriciləri semestr dövründə tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Tələbənin yekun qiyməti imtahana qədər və imtahanda toplanmış ballar cəmlən-məklə aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

Yekun qiymət qeyri-kafi olan tələbə kursu bitirməmiş sayılır və onu növbəti ildə həmin fənn üzrə dərslərdə iştirak etmək şərti ilə yenidən verməlidir.

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam- intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X.Fənn üzrə tədris olunan mövzular: Mühazirə 30 saat,məşğələ 30 saat,Cəmi 60 saat.

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu.	Mühazirə		Seminar	
		Saat	Tarix	Saat	Tarix
1.	Mövzu1: Turizmin infrastrukturunu iqtisadi institut kimi Plan: 1.1. Turizm milli iqtisadiyyatın perspektiv inkişaf sahəsi kimi 1.2. Turizm infrastrukturunun əsas vəzifələri və tərkib elementləri 1.3. Turizmdə xidmət sferasının ümumi inkişaf meyilləri 1.4. Turizmdə sahə problemlərin həllinə kompleks yanaşma	2		2	
2.	Mövzu 2: Turizmin inkişafında turizm infrastrukturunun rolu Plan: 2.1. "Turizm sənayesi" və "turizm infrastrukturunu" qarşılıqlı asılılıq və əlaqələr 2.2. Turizm infrastrukturunun tərkib elementləri	2		2	

	2.3. Turizm sənayesində turizm infrastrukturunun yeri və rolu 2.4. "Turizm məhsulu" və onun spesifik cəhətləri				
3.	Mövzu 3: Turizmin maddi – texniki bazası <i>Plan:</i> 3.1. Turizmin maddi-texniki bazası və onun tərkib elementləri 3.2. Funksional əlamətinə görə turizm infrastrukturunun strukturlaşdırılması 3.3. Turizmin inkişafında iqtisadi sahələrin yeri və rolu 3.4. Azərbaycanın iri turizm mərkəzlərinin turizm infrastrukturları	2		2	
4.	Mövzu 4: Turistlərin yerləşdirilməsi vasitələri <i>Plan:</i> 4.1. Turistlərin yerləşdirilməsi vasitələri və onların təsnifatı 4.2. Turistlərin fərdi yerləşdirilməsi vasitələri və onların xarakteristikası 4.3. Mehmanxanaların təsnifat prinsipləri 4.4. Mehmanxanaların dərəcəsindən asılı olaraq mehmanxana xidmətlərinin səviyyələri standartlaşdırılması	2		2	
5.	Mövzu 5: Turizmdə ictimai iaşə xidmətinin təşkili <i>Plan:</i> 5.1. İctimai iaşə müəssisələri və onların növləri 5.2. İctimai iaşə müəssisələrinin fəaliyyət prinsipləri 5.3. Yeməklərin hazırlanması texnologiyası və keyfiyyətinə qarşı irəli sürülən tələblər 5.4. İctimai iaşə müəssisələrində təchizat işinin təşkili 5.5. Turizm mərkəzlərində qida sistemləri 5.6. Qərbi Avropa ölkələrinin turizm təsərrüfatında tətbiq edilən ictimai iaşə sistemləri	4		4	
6.	Mövzu 6: Turizmin nəqliyyat-kommunikasiya təminatı <i>Plan:</i> 6.1. Turizmdə kommunikasiyanın yeri və rolu 6.2. Nəqliyyat turizm sənayesinin mühüm tərkib hissəsi kimi 6.3. Turizmdə nəqliyyat vasitələri və onlara qarşı qoyulan tələblər 6.4. Ekzotik nəqliyyat vasitələri və onların səciyyəvi xüsusiyyətləri	2		2	

7.	Mövzu 7: Əsas növ daşımlar və turizm nəqliyyatının inkişaf problemləri <i>Plan:</i> 7.1. Turist daşımlarının əsas növləri 7.2. Dəmiryolu daşımları və onun tənzimlənməsi 7.3. Avtomobil daşımları və onun tənzimlənməsi 7.4. Hava səyahəti və onu tənzimlənməsi 7.5. Su və çay nəqliyyatı ilə turist daşımlarının tənzimlənməsi	2		2	
8.	Mövzu 8: Telekommunikasiya şəbəkəsi və mühəndis kommunikasiyası <i>Plan:</i> 1.1. Rabitə və telekommunikasiya şəbəkəsi 1.2. Telekommunikasiya şəbəkəsinin yeni imkanları və onların dəyərləndirilməsi 1.3. Turizm obyektlərinin mühəndis kommunikasiyası 1.4. Turizm obyektlərinin istilik, su və enerji təchizatı	2		2	
9.	Mövzu 9: Turizm infrastrukturunun köməkçi sahələri <i>Plan:</i> 9.1 Turizmdə rekresiya resursları və onların iqtisadi mahiyyəti 9.2. Rekresiya resurslarından istifadə edilməsinə şərait yaradan qurğu və avadanlıqlar 9.3. İdman qurğuları və inventarları 9.4. Turizmdə mədəni-əyləncə müəssisələri və onların əsas növləri	2		2	
10	Mövzu 10. Turizm sferasının istehsal obyektləri <i>Plan:</i> 10.1 .Turizm, idman qurğuları və suvenir məhsulları istehsalı 10.2. İnformasiya-servis mərkəzləri 10.3. Turizmdə istifadə edilən ümumi təyinatlı ticarət müəssisələri	2		2	
11	Mövzu 11: Turizm xidməti göstərən müəssisələr <i>Plan:</i> 11.1.Turizm xidməti göstərən müəssisələr və onların xarakteristikası 11.2. Turizm müəssisə və təşkilatlarının turizmin infrastrukturunun inkişafında rolu 11.3. Turistlərə xidmət göstərən ixtisaslaşmış, əlavə və köməkçi müəssisələr 11.4. Turistlərə göstərilən xidmətlərin texnoloji ardıcılığı	2		2	

12.	Mövzu 12. Turizm infrastrukturunun inkişaf perspektivləri <i>Plan:</i> 12.1. Makro və mikro səviyyələrdə turizm infrastrukturunun inkişafının planlaşdırılması 12.2. Turist hərəkətinin idarə edilməsi 12.3. Milli turizm inzibatchılığı ilə bağlı fəaliyyətin təşkili 12.4. Azərbaycanda turizm infrastrukturunun problemləri və inkişaf perspektivləri	2	2	
13.	Mövzu 13. Turizm infrastrukturunun inkişafının hüquqi əsasları <i>Plan:</i> 13.1. Turizm sahəsini tənzimləyən əsas normativ sənədlər 13.2. Turizm infrastrukturunun inkişafının normativ-hüquqi bazası 13.3. Turizmin infrastrukturunun inkişafında yerli icra hakimiyyəti orqanlarının rolu	2	2	
14.	Mövzu 14: Turizm infrastrukturunda investisiya siyasəti <i>Plan:</i> 14.1. Investisiya siyasəti və Azərbaycanda investisiya mühitinin qiymətləndirilməsi 14.2. Turizmin infrastrukturunun inkişafına yönəldilən investisiyalar 14.3. Turizmin infrastrukturuna xarici investisiyaların cəlb edilməsi üsulları	2	2	
	Cəmi:	30	30	

XI. Fənnin mühazirə mətnləri: Fənnin bütün mövzuları üzrə mühazirə mətnləri və nümunəvi testlər elektron formada müəllimin elektron poçtunda yerləşdirilib.

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Turizm fəaliyyəti yönümlü ixtisaslarda "Turizmin infrastrukturunu" fənninin mühüm rolu vardır. Kursu öyrənməklə tələbələr turizm bazarının öyrənilməsində və ümumiyyətlə, ölkəmizin turizm sahəsində çox böyük potensiala malik olması ilə bağlı bilgiler əldə edəcəklər. Bu istiqamətdə xüsusilə aşağıdakılar tələb olunur:

- turizm fəaliyyətinin iqtisadi əsaslarının aktual istiqamət və problemlərini;
- turizm xidmətlərinin yeri, rolu və mövqeyini;
- turizm infrastrukturunu fənninin digər iqtisadi elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsini öyrənmək.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: "Turizmin infrastrukturunu" fənni üzrə proqramda nəzərdə tutulan mövzu-ların səmərəli tədrisi bakalavr səviyyəsində iqtisadçı kadrlara turizm müəssisələrində iqtisadi-idarəetmə problemlərinin əsas cəhətləri, turizm məhsul və xidmətlərinin rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi modelləri, qonaqpərvərlik

sənayesinin inkişaf fazaları, otellərin klassifikasiyası, turizmdə qiymətmələgəlmə amilləri, müasir turizm bazarına inteqrasiya prosesləri haqqında lazımi biliklərin mənimsənilməsinə imkan verəcəkdir.

XV. Tələbələrin fənn haqqında rəy və iradları:-----

XVI. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları:

1. Turizm milli iqtisadiyyatın perspektiv inkişaf sahəsi kimi
2. Turizmdə xidmət sferasının ümumi inkişaf meyilləri
3. Turizmdə sahə problemlərin həllinə kompleks yanaşma
4. "Turizm sənayesi" və "turizm infrastrukturunu" qarşılıqlı asılılıq və əlaqələr
5. Turizm infrastrukturunun tərkib elementləri
6. Turizm sənayesinde turizm infrastrukturunun yeri və rolu
7. "Turizm məhsulu" və onun spesifik cəhətləri
8. Turizmin maddi-texniki bazası və onun tərkib elementləri
9. Funksional əlamətinə görə turizm infrastrukturunun strukturlaşdırılması
10. Azərbaycanın iri turizm mərkəzlərinin turizm infrastrukturunu
11. Turistlərin fərdi yerləşdirilməsi vasitələri və onların xarakteristikası
12. Mehmanxanaların təsnifat prinsipləri
13. İctimai iş müəssisələri və onların növləri
14. İctimai iş müəssisələrinin fəaliyyət prinsipləri
15. Yeməklərin hazırlanması texnologiyası və keyfiyyətinə qarşı irəliləyən tələblər

II Kollokvium sualları :

1. Turizmdə kommunikasiyanın yeri və rolu
2. Turizmdə nəqliyyat vasitələri və onlara qarşı qoyulan tələblər
3. Turist daşımalarının əsas növləri
4. Dəmiryolu daşımaları və onun tənzimlənməsi
5. Avtomobil daşımaları və onun tənzimlənməsi
6. Hava səyahəti və onu tənzimlənməsi
7. Su və çay nəqliyyatı ilə turist daşımalarının tənzimlənməsi
8. Turizm obyektlərinin mühəndis kommunikasiyası
9. Turizmdə rekresiya resursları və onların iqtisadi mahiyyəti
10. Turizmdə mədəni- əyləncə müəssisələri və onların əsas növləri
11. Turizm, idman qurğuları və suvenir məhsulları istehsalı
12. Turizm xidməti göstərən müəssisələr və onların xarakteristikası
13. Turizm müəssisə və təşkilatlarının turizmin infrastrukturunun inkişafında rolu
14. Turistlərə xidmət göstərən ixtisaslaşmış, əlavə və köməkçi müəssisələr
15. Turizmdə istifadə edilən ümumi təyinatlı ticarət müəssisələri

16. İmtahan sualları:

1. Turizm milli iqtisadiyyatın perspektiv inkişaf sahəsi kimi
2. Turizm infrastrukturunun əsas vəzifələri və tərkib elementləri
3. Turizmdə xidmət sferasının ümumi inkişaf meyilləri
4. Turizmdə sahə problemlərin həllinə kompleks yanaşma
5. Turizm sənayesi" və "turizm infrastrukturu" qarşılıqlı asılılıq və əlaqələr
6. Turizm infrastrukturunun tərkib elementləri
7. Turizm sənayesində turizm infrastrukturunun yeri və rolu
8. "Turizm məhsulu" və onun spesifik cəhətləri
9. Turizmin maddi-texniki bazası və onun tərkib elementləri
10. Funksional əlamətinə görə turizm infrastrukturunun strukturlaşdırılması
11. Turizmin inkişafında iqtisadi sahələrin yeri və rolu
12. Azərbaycanın iri turizm mərkəzlərinin turizm infrastrukturları
13. Turistlərin yerləşdirilməsi vasitələri və onların təsnifatı
14. Turistlərin fərdi yerləşdirilməsi vasitələri və onların xarakteristikası
15. Məhmanxanaların təsnifat prinsipləri
16. İctimai işə müəssisələri və onların növləri
17. İctimai işə müəssisələrinin fəaliyyət prinsipləri
18. Yeməklərin hazırlanması texnologiyası və keyfiyyətinə qarşı irəli sürülən

tələblər

19. Turizm mərkəzlərində qida sistemləri
20. Qərbi Avropa ölkələrinin turizm təsərrüfatında tətbiq edilən ictimai işə

sistemləri

21. Turizmdə kommunikasiyanın yeri və rolu
22. Turizmdə nəqliyyat vasitələri və onlara qarşı qoyulan tələblər
23. Turist daşımalarının əsas növləri
24. Demiryolu daşımaları və onun tənzimlənməsi
25. Avtomobil daşımları və onun tənzimlənməsi
26. Hava səyahəti və onu tənzimlənməsi
27. Su və çay nəqliyyatı ilə turist daşımalarının tənzimlənməsi
28. Turizm obyektlərinin mühəndis kommunikasiyası
29. Turizm obyektlərinin istilik, su və enerji təchizatı
30. Turizmdə rekresiya resursları və onların iqtisadi mahiyyəti
31. Rekresiya resurslarından istifadə edilməsinə şərait yaradan qurğu və

avadanlıqlar

32. Turizmdə mədəni- əyləncə müəssisələri və onların əsas növləri
33. Turizm, idman qurğuları və suvenir məhsulları istehsalı
34. Turizmdə istifadə edilən ümumi təyinatlı ticarət müəssisələri
35. Turizm xidməti göstərən müəssisələr və onların xarakteristikası
36. Turizm müəssisə və təşkilatlarının turizmin infrastrukturunun inkişafında rolu
37. Turistlərə xidmət göstərən ixtisaslaşmış, əlavə və köməkçi müəssisələr
38. Makro və mikro səviyyələrdə turizm infrastrukturunun inkişafının

planlaşdırılması

39. Milli turizm inzibətçılığı ilə bağlı fəaliyyətin təşkili
40. Azərbaycanda turizm infrastrukturunun problemləri və inkişaf perspektivləri
41. Turizm sahəsini tənzimləyən əsas normativ sənədlər
42. Turizm infrastrukturunun inkişafının normativ-hüquqi bazası
43. İnvestisiya siyasəti və Azərbaycanda investisiya mühitinin qiymətləndirilməsi
44. Turizmin infrastrukturunun inkişafına yönəldilən investisiyalar
45. Turizmin infrastrukturuna xarici investisiyaların cəlb edilməsi üsulları

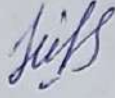
"Turizmin infrastrukturu" fənninin sillabusu 050810-"Turizm işinin təşkili" A,B ixtisasları üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (12 sentyabr 2025-ci il, 01 №-protokol).

Kafedra müdiri
v.i.e :

dos.G.T.Əliyeva

Fənn müəllimi:

müə.I.N.Hacıadə